

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA (từ 17/10 đến 23/10)

Sự kiện chính trong tuần

- Trung Quốc cảnh báo Ấn Độ về thỏa thuận thăm dò dầu khí với Việt Nam
- Học giả Trung Quốc phủ nhận Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật biển
- Việt Nam bác bỏ chỉ trích đối với Thỏa thuận Việt – Trung về Biển Đông
- Việt Nam đàm phán mua 4 tàu chiến của Hà Lan
- Va chạm giữa tàu cá Trung Quốc và tàu chiến Philippin
- Philippin xin lỗi Trung Quốc về sự cố Biển Đông
- Hàn Quốc tặng tàu chiến cho Philippin
- Nhật, ASEAN thúc đẩy an ninh biển
- Hội thảo quốc tế về Biển Đông tại Ma-lai-xi-a

I. Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Báo Trung Quốc cảnh báo Ấn Độ về thỏa thuận thăm dò dầu khí với Việt Nam. Ấn Độ đang đùa với lửa khi ký kết các thỏa thuận với Việt Nam tiến hành thăm dò dầu lửa tại những khu vực có tranh chấp ở Biển Đông. Việc hợp tác về năng lượng giữa Ấn Độ và Việt Nam ở Biển Đông là một ý tưởng tồi và “chiến lược năng lượng của Ấn Độ đang trượt vào một vùng nước xoáy nguy hiểm”¹.

“Phản ứng của Philippin là không phù hợp”. Ngày 17/10, Philippin đã bắt đầu cuộc tập trận với Mỹ kéo dài 11 ngày và chỉ trích thỏa thuận đạt được giữa Trung Quốc và Việt Nam về các vấn đề biển vào cuối tuần trước. Đáng chú ý là các cuộc tập trận diễn ra

¹ <http://www.reuters.com/article/2011/10/16/china-vietnam-india-idUSL3E7LE1B420111016>

tại bờ biển gần vùng nước tranh chấp. Là một quốc gia thành viên ASEAN, Philippin cần tôn trọng những cam kết. Việc Philippin kêu gọi cách tiếp cận đa phương là đi ngược lại thỏa thuận giữa Trung Quốc và ASEAN và tạo nên mâu thuẫn tại khu vực. Động cơ thực sự của Manila là thu hút sự ủng hộ của các nước ngoài khu vực như Mỹ và Nhật Bản².

Nhanh chóng khai thác tài nguyên ở Hoàng Sa và Trường Sa. Quần đảo Hoàng Sa là lãnh thổ Trung Quốc, từ năm 1974 đến nay đã hoàn toàn thuộc Trung Quốc quản lý. Vì thế, Trung Quốc đã không còn lý do phải tiếp tục kiềm chế trong vấn đề khai thác tài nguyên dầu khí tại Hoàng Sa. Về lâu dài, ASEAN là đối tượng Trung Quốc tranh thủ chứ không phải là đối thủ. Nhưng Trung Quốc cũng phải tỉnh táo nhận ra rằng “gác tranh chấp, cùng khai thác” cần phải linh hoạt và hiệu quả, trong vấn đề khai thác dầu khí Trường Sa “nếu lấy đầu tranh để tìm kiếm đoàn kết thì sẽ giữ được đoàn kết, nếu lấy thỏa hiệp để tìm kiếm đoàn kết thì sẽ mất đoàn kết”. Việc tăng cường các biện pháp cứng rắn trong quản lý đối với Biển Đông là cần thiết³

Bất đồng về đối sách Biển Đông trong giới lãnh đạo Trung Quốc? Cuối tháng 9/2011, trên cùng một tờ báo chính thức của Trung Quốc, vào cùng một ngày, đã xuất hiện hai bài báo cùng về Biển Đông, nhưng một bài hết sức hung hăng, và bài còn lại lời lẽ rất ôn hòa. Giới phân tích Ấn Độ tự hỏi : Phải chăng trong nội bộ chính quyền Bắc Kinh, hiện có hai khuynh hướng đối nghịch nhau về chính sách cần áp dụng tại Biển Đông, đặc biệt là đối với Việt Nam và Philippin?⁴

Trung Quốc duy trì sự mập mờ trong chiến lược. Trong một diễn đàn về Biển Đông ngày hôm qua tại Malina Polo Club ở Makati với sự tham dự của các quốc gia thành viên ASEAN, các chuyên gia nói rằng Trung Quốc đang đặt bản thân vào thế phòng thủ và sự mập mờ về chiến lược cho thấy Bắc Kinh không rõ ràng trong yêu sách và chính sách của

² Nhân dân Nhật báo ngày 20/10

³“Time right to develop S China Sea resources,” <http://english.peopledaily.com.cn/90780/7622181.html>

⁴ <http://www.viet.rfi.fr/viet-nam/20111020-bat-dong-ve-doi-sach-bien-dong-trong-gioi-lanh-dao-trung-quoc>

mình. Các quốc gia yêu sách khác đã yêu cầu Trung Quốc, bên luôn phản đối việc quốc tế hóa vấn đề, phải làm rõ lập trường và yêu sách của mình. Trung Quốc cũng mong muốn tiếp tục nguyên tắc của cựu Thủ tướng Đặng tiểu Bình trong việc yêu sách chủ quyền đối với Biển Đông, thúc giục các bên yêu sách khác hãy gác lại tranh chấp và nỗ lực hướng tới khai thác chung⁵.

“Cần bàn thảo cân bằng vĩnh cửu để phòng ngừa “vùng Vịnh hoá” Biển Đông” của *Bé Điện Long*. Một cuộc đối kháng mạnh mẽ hơn, quyết liệt hơn dường như đang trong quá trình chuẩn bị. Điều khiến người ta không thể không lo ngại là một Biển Đông đã ngày càng bị “vùng Vịnh hoá” không chỉ về tính quan trọng của nó mà còn về qui mô và hình thức xung đột. Biển Đông muốn tránh bị “vùng Vịnh hoá” thì các nước liên quan phải vứt bỏ kiểu chơi “cồng rắn cắn gà nhà”. Dựa vào sức mạnh bên ngoài có thể làm tăng cơ hội phát ngôn của mình tại biển Đông nhưng sự trả giá của nó sẽ lớn hơn nhiều lần những gì mình đạt được⁶.

Học giả Trung Quốc phủ nhận Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật biển. Hôm 17/10, Quỹ Hòa bình và Phát triển Carlos P. Romulo (CPRFPD) và Viện Nghiên cứu Đông Nam Á đã phối hợp tổ chức tại Manila một hội nghị khoa học về Biển Đông. Vào lúc đòi hỏi chủ quyền quá đáng của Bắc Kinh trên Biển Đông, thể hiện qua tám bản đồ hình “luỡi bò”, tiếp tục bị đả kích vì không dựa trên cơ sở luật pháp nào, đại diện Trung Quốc đã công khai phủ nhận giá trị của Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật Biển. Ông Trần Sỹ Cầu, giáo sư tại Đại học Ngoại giao Trung Quốc cho rằng “UNCLOS không thể nào là nền tảng cho đòi hỏi lãnh thổ của một nước và không thể thay đổi vị thế pháp lý không chôi cãi được của Trung Quốc, đó là có chủ quyền trên quần đảo Trường Sa”⁷.

⁵ <http://www.philstar.com/Article.aspx?articleId=738257&publicationSubCategoryId=63>

⁶ Trung Quốc thời báo ngày 13/10/2011

⁷ <http://www.viet.rfi.fr/viet-nam/20111018-hoc-gia-trung-quoc-noi-%C2%AB-luoi-bo-%C2%BB-co-gia-tri-cao-hon-cong-uoc-lien-hiep-quoc-ve--0>

“**Hợp tác Việt - Ấn không nên gây tổn hại cho người khác**”. Trước đây Việt Nam và Ấn Độ phát triển quan hệ song phương đều không liên quan trực tiếp đến lợi ích của bên thứ ba. Hai bên kiêng và né tránh đề cập đến vấn đề Biển Đông trong phát triển quan hệ song phương, chưa từng có các dự án hợp tác ở khu vực có tranh chấp với nước thứ ba. Lần này Việt Nam và Ấn Độ ký kết thoả thuận dài hạn về dầu khí ở khu vực Biển Đông tất nhiên sẽ làm cho các nước ven Biển Đông lo ngại, khó mà nói không liên quan đến chủ quyền lãnh hải và lợi ích cốt lõi của nước khác⁸.

+ *Việt Nam:*

Việt Nam bác bỏ chỉ trích về Biển Đông. Một số dư luận trong và ngoài nước cho rằng qua việc ký thỏa thuận nguyên tắc giải quyết các vấn đề trên biển Việt – Trung, Việt Nam đã thuận theo chủ trương đàm phán song phương Trung Quốc. Trong cuộc họp báo thường kỳ, người phát ngôn Bộ Ngoại Giao Việt Nam Lương Thanh Nghị bác bỏ chỉ trích này bởi Việt Nam xưa nay vẫn nhất quán rằng "Những tranh chấp chỉ liên quan đến hai nước sẽ được giải quyết song phương giữa hai nước liên quan; những tranh chấp liên quan đến nhiều nước sẽ được trao đổi, giải quyết giữa tất cả các nước có liên quan; những vấn đề có tính chất khu vực hoặc toàn cầu cần phải có cách tiếp cận giải quyết đa phương thích hợp"⁹.

Việt Nam đàm phán mua 4 tàu chiến của Hà Lan. Việt Nam đang thảo luận việc mua bốn tàu hộ tống lớp Sigma của Hà Lan, tổng trị giá lên tới nhiều tỷ đôla. Tàu hộ tống lớp Sigma có lượng giãn nước tiêu chuẩn 1.692 tấn, dài 90,7m và rộng 13m, được trang bị bốn bộ phóng tên lửa chống hạm MM40 Block 2, hai bộ phóng tên lửa phòng không có điều khiển Mistral, pháo và ngư lôi chống tàu ngầm¹⁰.

⁸ Mạng Quang Minh ngày 16/10

⁹ [http://www.mofa.gov.vn/vi/tt_baochi/pbnfn/ns111020165851/view#mTrung QuốcH2KiEGZv5](http://www.mofa.gov.vn/vi/tt_baochi/pbnfn/ns111020165851/view#mTrung%20QuocH2KiEGZv5)

¹⁰ http://www.bbc.co.uk/vietnamese/vietnam/2011/10/111018_sigma_corvettes.shtml

Nhằm kiềm chế Trung Quốc, Việt Nam mở rộng xây dựng quan hệ đối tác chiến lược". Việt Nam tăng cường quan hệ quốc phòng và chiến lược với Ấn Độ là một trong những biện pháp lâu dài của Hà Nội nhằm nâng cao vị thế quốc tế của mình. Gần đây, Việt Nam đã ký nhiều Thỏa thuận chiến lược với các nước đối tác như Brazil, Pháp, Hà Lan, Ba Lan, Hàn Quốc, Tây Ban Nha và Anh. Quan hệ giữa Việt Nam và Mỹ cũng ngày càng nâng cao rõ rệt¹¹.

Chủ tịch Việt Nam thăm Philippin. Bộ Ngoại giao Philippin xác nhận Chủ tịch nước Trương Tấn Sang sẽ thăm chính thức Philippines từ ngày 26 đến 28 tháng 10 năm 2011. Theo các nhà quan sát, hồ sơ Biển Đông sẽ nổi bật trong chương trình nghị sự giữa hai quốc gia Đông Nam Á¹².

“+ Philippin:

Philippin kêu gọi Đài Loan kiềm chế. Ngày 16-10, người phát ngôn Bộ Quốc phòng Philippin Zosimo Jesus Paredes cho rằng kế hoạch triển khai tên lửa của lãnh thổ Đài Loan ở biển Đông có thể gây căng thẳng trong khu vực. Tuy nhiên, ông nói đây không phải là mối đe dọa đối với Philippin vì Đài Loan và Philippin có quan hệ hữu hảo. “Chúng tôi không thể ra lệnh cho Đài Loan làm hay không làm điều gì. Miễn là họ không chiếm giữ cái chúng tôi đã chiếm giữ, chúng tôi thấy không có gì đáng ngại”¹³.

Manila xin lỗi Trung Quốc về sự cố Biển Đông. Hải quân Philippin vừa xin lỗi Trung Quốc sau khi tàu chiến nước này 'vô tình' đâm phải thuyền cá của Trung Quốc ở Biển Đông. Người phát ngôn Bộ Quốc phòng ở Manila hôm thứ Tư 19/10 cho biết một công văn xin lỗi đã được gửi tới Đại sứ quán Trung Quốc để phòng tránh căng thẳng có thể nổ ra trong khu vực biển đã nhiều biến cố. Ông cũng nhấn mạnh rằng tàu này lúc bị tai nạn "đang đánh bắt trái phép trong vùng biển của Philippin"¹⁴.

¹¹ Theo Jane's Defence Weekly

¹² http://www.bbc.co.uk/vietnamese/vietnam/2011/10/111018_ctsang_philippines.shtml

¹³ <http://globalnation.inquirer.net/15499/philippines-unfazed-by-taiwan-spratlys-missile-plan>

¹⁴ <http://www.asiaone.com/News/Latest%2BNews/Asia/Story/A1Story20111019-305954.html>

+ Đài Loan:

Đài Loan cần phải tham gia hiệp thương chủ đề biển Đông. Các chuyên gia vấn đề trên biển của Đài Loan tham dự Diễn đàn quốc tế về chủ đề biển Đông đã kêu gọi các nước liên quan không nên gạt Đài Loan ra ngoài khi tổ chức các cuộc đàm phán hoặc hiệp thương về chủ đề biển Đông trong tương lai. Có như vậy mới đảm bảo được tính hoàn chỉnh của các thoả thuận đạt được¹⁵.

+ Nga:

Nga giao tên lửa phòng thủ cho Việt Nam. Hãng tin Nga Interfax hôm 18/10 cho biết việc chuyển giao hệ thống phòng thủ cơ động có trang bị tên lửa chống hạm siêu âm Yakhont được thực hiện vào tuần trước. Như vậy, hai tập đoàn xuất khẩu vũ khí hàng đầu của Nga là Rosoboronexport và NPO Mashinostroyeniya đã hoàn tất hợp đồng mà Nga ký với Việt Nam hồi năm 2005, bao gồm hai hệ thống phòng thủ bờ biển Bastion. Hệ thống Bastion đầu tiên mà Việt Nam mua của Nga đã được giao hàng từ giữa năm ngoái¹⁶.

+ Hàn Quốc:

Hàn Quốc tặng tàu chiến cho Philippines. Tàu khu trục lớp Pohang mà Hàn Quốc tặng cho Philippines là loại tàu khu trục hạng nhẹ có trọng tải 1.200 tấn, thủy thủ đoàn 95 người, được Hải quân Hàn Quốc sử dụng từ năm 1984 cho đến nay.¹⁷

¹⁵ Liên hợp thời báo 17/10/2011

¹⁶ <http://www.interfax.co.uk/russia-cis-military-news-bulletins-in-english/second-bastion-coastal-system-with-yakhont-missiles-supplied-to-vietnam-2/>

¹⁷ <http://strategypage.com/htm/htproc/articles/20111011.aspx>

II. Quan hệ các nước

“Trung Quốc kêu gọi các nước khác tôn trọng thỏa thuận Việt-Trung về Biển Đông”. Trong cuộc họp báo thường kỳ, Người phát ngôn Bộ ngoại giao Trung Quốc Lưu Vi Dân đã cho biết: Thực tế Trung Quốc và Việt Nam đã nhất trí giải quyết tranh chấp biển thông qua đàm phán nên không có việc gì cần làm với bên thứ ba. Phát biểu của ông Lưu được đưa ra sau khi có báo cáo rằng Philippin phản đối tuyên bố chung mới đây giữa Trung Quốc và Việt Nam và kêu gọi cần có cách tiếp cận đa phương để giải quyết các tranh chấp ở biển Đông. Ông Lưu cũng cho rằng tranh chấp biển giữa Trung Quốc và Philippin chỉ có thể được giải quyết thông qua đàm phán trực tiếp giữa Trung Quốc và Philippin¹⁸

Về Thỏa thuận nguyên tắc giải quyết các vấn đề trên biển hai nước Việt – Trung. Cụ thể gồm 6 điểm, trong đó điểm 2 nhấn mạnh tôn trọng cơ sở pháp lý và có tính đến cả những yếu tố lịch sử. Trong vấn đề Biển Đông, Trung Quốc có ưu thế về yếu tố lịch sử, trong khi Việt Nam nhấn mạnh về yếu tố địa lý. Việc hai bên đạt được nhận thức chung và ký kết Thỏa thuận nguyên tắc giải quyết các vấn đề trên biển có ý nghĩa rất quan trọng, sẽ góp phần làm hòa dịu tình hình căng thẳng và trở thành hình mẫu trong việc giải quyết các tranh chấp ở Biển Đông¹⁹.

Nhật, ASEAN thúc đẩy an ninh biển. Nhật và ASEAN sẽ đồng ý thúc đẩy hợp tác an ninh hàng hải tại thượng đỉnh Nhật-ASEAN ở Indonesia vào tháng 11 tới, một động thái nhằm vào việc Trung Quốc đang tăng cường các hoạt động trên biển trong khu vực. Thông qua Tuyên bố chung, Nhật kêu gọi an toàn và tự do hàng hải và tuân thủ luật pháp quốc tế ở biển Hoa Đông và Biển Đông. Chính phủ Nhật hy vọng liên minh với các nước

¹⁸ “China urges other countries to respect its accord with Vietnam on maritime issues,”

http://news.xinhuanet.com/english2010/china/2011-10/17/c_131196403.htm

¹⁹ Đài Phương Hoàng, China review news ngày 17/10

ASEAN sẽ giữ được Trung Quốc không đi quá xa và ép được nước này hành động một cách kiềm chế²⁰.

Sự cố va chạm giữa tàu cá Trung Quốc và tàu chiến Philippin. Sự việc xảy ra hôm 18/10 tại vùng biển gần Bãi Cỏ Rong thuộc quần đảo Trường Sa. Người phát ngôn Bộ ngoại giao Trung Quốc Khương Du cho biết, Trung Quốc có chủ quyền không thể tranh cãi đối với quần đảo Trường Sa và vùng biển phụ cận. Hành động của phía Philippin gây tổn hại đến quyền lợi hợp pháp của ngư dân Trung Quốc, phía Trung Quốc đã tỏ rõ lập trường đối với phía Philippin, yêu cầu phía Philippin trao trả các thuyền cá nhỏ cho phía Trung Quốc một cách vô điều kiện, xử lý ôn hòa các vấn đề có liên quan²¹.

Hội thảo quốc tế về Biển Đông tại Ma-lai-xi-a. Với chủ đề "Con đường tiến tới hòa bình, ổn định và phát triển" do Viện nghiên cứu ASEAN và các vấn đề toàn cầu (INSPAG) phối hợp với Trung tâm Nghiên cứu chiến lược châu Á (CASS) đồng tổ chức, diễn ra tại Kuala Lumpur, Malaysia hôm 17/10. Trong tuyên bố chung kết thúc hội thảo, các đại biểu cho rằng giải quyết tranh chấp Biển Đông là một quá trình khó khăn, phức tạp, lâu dài và liên quan tới nhiều bên. Vì vậy, tranh chấp ở Biển Đông cần phải được giải quyết một cách đa phương với những nỗ lực và thiện chí của các bên tranh chấp cũng như của cộng đồng quốc tế²²

FPDA tập trận ở Biển Đông. Cuộc tập trận được tiến hành nhằm kỷ niệm 40 năm ngày ký Hiệp ước phòng vệ FPDA (1971) giữa các nước Malaysia, Singapore, Anh, Australia và New Zealand. Quan chức Bộ Quốc Phòng Australia hôm 20/10 cho biết, trong giai đoạn đầu, hoạt động tập trận sẽ diễn ra ở các địa điểm khác nhau trên bán đảo Malaysia và ở giai đoạn cuối sẽ tập trận trên Biển Đông²³.

²⁰ <http://www.yomiuri.co.jp/dy/national/T111014005101.htm>

²¹ <http://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw/s2510/t869942.htm>

²² <http://vnexpress.net/gl/the-gioi/phan-tich/2011/10/hoc-gia-quoc-te-hoi-thao-lien-tiep-ve-bien-dong/>

²³ <http://navaltoday.com/2011/10/20/australian-defence-force-to-participate-in-exercise-bersama-lima-2011/>

III. Phân tích và đánh giá

“**Lạm dụng lịch sử?**” của *Frank Ching*. Trung Quốc mưu đồ lợi dụng lịch sử lâu dài của mình để tìm kiếm lợi ích trong những tranh chấp quốc tế, điều này đang được thể hiện rõ ràng nhất trong tranh chấp chủ quyền Biển Đông giữa Trung Quốc với một số nước láng giềng ở Đông Nam Á. Bị lôi cuốn vào cuộc tranh chấp nhiều tầng lớp này còn có cả Hoa Kỳ, Ấn Độ và Nhật Bản. Và vấn đề này đang cho thấy một cục diện hỗn loạn theo đúng nghĩa. Năm 1996, Bắc Kinh chính thức phê chuẩn gia nhập “Công ước Luật biển của Liên Hợp Quốc”, công khai ủng hộ quy định của Công ước này, đó là: “Trung Quốc có chủ quyền và quyền tài phán đối với thềm lục địa và vùng đặc quyền kinh tế 200 hải lý”. Đồng thời, Trung Quốc lại căn cứ vào “cơ sở lịch sử” để đưa ra yêu sách chủ quyền lãnh thổ đối với các đảo, bãi đá trong vùng Biển Đông. Điều này là chưa được Công ước Luật biển thừa nhận. Như vậy có nghĩa rằng, Trung Quốc căn cứ vào luật pháp quốc tế hiện đại để tuyên bố có tất cả mọi quyền lợi, ngoài ra còn đòi hỏi cả những quyền lợi căn bản chưa được thừa nhận, bởi vì nền văn minh của họ có bề dày tới mấy ngàn năm²⁴.

“**Khi khoa học trở thành công cụ tuyên truyền**” của *David Cyranoski*. Va chạm trên biển và xung đột lãnh thổ thường không liên quan nhiều đến khoa học. Nhưng ngày nay các nhà nghiên cứu và các tạp chí khoa học đang bị vướng vào những mâu thuẫn lãnh thổ kéo dài bấy lâu trên Biển Đông. Những tranh chấp được đưa vào cả những trang tạp chí khoa học. Giới quan sát cho rằng các nhà nghiên cứu Trung Quốc đang cố gắng biến vấn đề chủ quyền của đất nước mình thành chuyện đã rồi, bằng cách thường xuyên sử dụng các bản đồ trong đó vẽ ranh giới biển được mở rộng theo tuyên bố của Trung Quốc. Ví dụ, một bản đánh giá ảnh hưởng của biến đổi khí hậu đối với tài nguyên nước và nông nghiệp của Trung Quốc năm 2010, được công bố trên tạp chí *Nature* (2), đi kèm với một bản đồ trong đó thể hiện đa số Biển Đông là một phần của Trung Quốc²⁵.

²⁴ Frank Ching, “Abusing History?”, <http://the-diplomat.com/2011/10/16/abusing-history/>

²⁵ <http://www.nature.com/news/2011/111019/full/478293a.html>

“Căng thẳng Biển Đông lại bùng phát” của *Ben Bland và Jamil Anderlini*. Trung Quốc cảnh báo Ấn Độ phải đình chỉ các dự án năng lượng chung với Việt Nam ở Biển Đông trong lúc Bắc Kinh đang dần từng bước làm giảm căng thẳng với Hà Nội và hợp tác chặt chẽ hơn nữa trong hoạt động thăm dò dầu khí ở vùng biển tranh chấp. Bài xã luận ở trang nhất trên một tờ báo chính thức có ảnh hưởng của Trung Quốc đã cảnh báo rằng “chiến lược năng lượng của Ấn Độ đang trượt vào một vùng nước xoáy nguy hiểm” và “Ấn Độ nên quay lại khi có cơ hội và hãy rời khỏi Biển Đông”. Bài xã luận trên tờ Năng lượng Trung Quốc, phát hành bởi cơ quan ngôn luận của Đảng Cộng Sản Trung Quốc, Nhân dân Nhật báo, cũng nói rằng “thách thức lợi ích cốt lõi của một nước lớn và đang trỗi dậy vì nguồn dầu còn chưa rõ ở tận đáy biển, sẽ gây hại nghiêm trọng đối với toàn bộ an ninh năng lượng của Ấn Độ và làm gián đoạn tiến trình phát triển kinh tế”. Hôm thứ sáu, người phát ngôn của Bộ Ngoại giao Trung Quốc Lưu Vi Dân nhấn mạnh “chủ quyền không phải tranh cãi” đối với Biển Đông và cho rằng Niu Đêli và Hà Nội nên “thay thế hành động đó bằng những bước đi tích cực để bảo đảm an ninh và ổn định ở Biển Đông.”²⁶

“Không gần gũi như môi với răng”. Coi Ấn Độ và Việt Nam là đối tác dễ tính của nhau trong một mặt trận chống Trung Quốc do Mỹ điều phối, thì sai, vì ba lý do sau. Cả hai nước đều độc lập một cách mạnh mẽ. Không nước nào muốn làm theo lệnh của Mỹ, và Việt Nam chắc chắn sẽ không là Pakistan của Ấn Độ. Thứ hai, quan hệ của họ xa cách nhau hơn với Trung Quốc. Thứ ba, cả hai nước đều khẳng định một cách khéo léo rằng họ muốn có quan hệ tốt với Trung Hoa – hiện là đối tác thương mại lớn nhất của Ấn Độ. Báo chí đưa tin Chủ tịch Trung Quốc Hồ Cẩm Đào đã khuyên Việt Nam “duy trì việc sử dụng đối thoại và tham vấn để giải quyết một cách phù hợp các vấn đề trong quan hệ song phương”. Tất nhiên, nếu bản thân Trung Quốc tỏ ra nhất quán đi theo lời khuyên của ông Hồ Cẩm Đào thì bước cải thiện trong quan hệ Ấn Độ và Việt Nam có lẽ chẳng

²⁶ Ben Bland and Jamil Anderlini, “Tensions flare over oil in South China Sea”, <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/8316f698-f801-11e0-8e7e-00144feab49a.html>

gây ra xung lực nào đằng sau nó, và nếu nhìn từ quan điểm của Bắc Kinh thì quan hệ ấy có lẽ ít mang lại nguy cơ gì²⁷.

“Kế hoạch cho Biển Đông” của *Huy Duong & Tinh Le*. Cách thức logic để giải quyết một cách đúng đắn các tranh chấp ở Biển Đông là trước tiên phải xác định quyền sở hữu đối với những hòn đảo tranh chấp, và sau đó quyết định bao nhiêu biển sẽ thuộc về mỗi hòn đảo. Tuy nhiên, căn cứ vào sự phản đối của Trung Quốc trong việc sử dụng một phiên tòa hay tòa án quốc tế để giải quyết tranh chấp, và căn cứ vào việc không có phán quyết của tòa án, không một quốc gia nào sẽ từ bỏ những yêu sách của mình đối với các hòn đảo, có rất ít triển vọng trong việc giải quyết sớm vấn đề về quyền sở hữu đảo. Vấn đề là các quốc gia yêu sách bị mắc kẹt vô thời hạn ngay tại bước đầu tiên, điều đó có nghĩa rằng họ sẽ không bao giờ có thể tiến gần đến việc định rõ bao nhiêu không gian biển sẽ thuộc về mỗi đảo. Cuối cùng, việc xác định phạm vi của các khu vực tranh chấp sẽ cải thiện an ninh ở Biển Đông. Các tranh chấp nên được khoanh lại trong những khu vực được đánh dấu rõ ràng, tránh việc mở rộng một cách tùy tiện²⁸.

Trung Quốc là một con bọ cạp? Tại sao chính sách ngoại giao của Trung Quốc quay ngoắt từ “phát triển hòa bình” sang “ở trong tình trạng giao tranh”. Có thể giải thích qua câu chuyện dưới đây. Con bọ cạp và con ếch gặp nhau ở bờ suối. Bọ cạp nhờ ếch cõng trên lưng để băng qua suối. Ếch hỏi: ‘Làm sao tôi biết anh sẽ không chích tôi? Bọ cạp đáp: ‘Bởi vì nếu tôi chích anh, tôi cũng sẽ chết chìm’. Ếch nghe xuôi tai, cõng bọ cạp qua suối, nhưng đến giữa dòng thì bọ cạp chích ếch. Ếch bị tê liệt, không bơi được và cả hai bắt đầu chìm. Biết cả hai sắp chết chìm, nhưng chỉ còn chút thời gian, ếch hỏi: ‘Tại sao ông chích tôi?’ Bọ cạp đáp: ‘đó là bản chất của tôi.’” Đó là bản chất của Trung Quốc!²⁹

²⁷ <http://www.economist.com/node/21533397>

²⁸ Huy Duong & Tinh Le, “A South China Sea Plan”, <http://the-diplomat.com/asean-beat/2011/10/20/a-south-china-sea-plan/>

²⁹ <http://the-diplomat.com/flashpoints-blog/2011/10/19/is-china-a-scorpion/>

“Ấn Độ cần cảnh giác Trung Quốc trong thỏa thuận dầu khí với Việt Nam” của *B Raman*. Tuần trước, công ty ONGC Videsh Ltd (OVL), công ty con của ONGC, và tập đoàn Dầu Khí Việt Nam PetroVietnam (PV) đã ký kết một thỏa thuận hợp tác trong lĩnh vực dầu khí. Thỏa thuận khung, sẽ có hiệu lực trong 3 năm, được ký với sự có mặt của Thủ tướng Manmohan Singh và Chủ tịch Việt Nam Trương Tấn Sang, đang ở trong chuyến thăm Ấn Độ. Trung Quốc chưa chính thức đưa ra bất kỳ sự phản đối nào đối với bất kỳ thỏa thuận hay dự án nào cho tới tận năm ngoài mặc dù trên thực tế là hợp tác Việt-Ấn trong lĩnh vực dầu khí đến nay đã được 23 năm. Trong bài bình luận trên trang nhất được phát hành ngày 16 tháng 10 của *Tờ Tin tức Năng lượng Trung Quốc* đã viết rằng “Ấn Độ đang chơi với lửa với việc đồng ý thăm dò dầu khí với Việt Nam ở Biển Đông”. Vẫn chưa biết là liệu những bình luận của giới truyền thông có phản ánh quan điểm của chính phủ Trung Quốc hay không. Có thể thấy một cách hiểu không thỏa đáng về sự hợp tác lâu dài của Ấn Độ trong việc thăm dò dầu khí với Việt Nam. Thiếu sót này cần phải được điều chỉnh lại³⁰.

Trung Quốc không hào hứng về một bộ quy tắc ứng xử ràng buộc. Barry Wain, tác giả thường trú tại Viện Nghiên cứu Đông Nam Á ở Singapore, hôm thứ hai cho biết tại Diễn đàn về Biển Đông ở Manila Polo Club chỉ có Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) là nhiệt tình về việc thực hiện Tuyên bố Quy tắc Ứng xử giữa các Bên mang tính ràng buộc ở Biển Đông (DOC) ở khu vực quanh Quần đảo Trường Sa đang tranh chấp. Ông Wain nói rằng “ASEAN đang tìm cách đẩy nhanh quá trình thực thi DOC. Tuy nhiên Trung Quốc không hào hứng về bộ quy tắc ứng xử. Bằng chứng của việc đó là Ngoại trưởng Trung Quốc Dương Khiết Trì nói với ASEAN rằng Trung Quốc sẽ hợp tác vào một thời điểm thích hợp và khi thời cơ chín muồi.”³¹

Thực hiện: Tuấn Anh

³⁰B Raman, “India must be wary of China’s shadow in Vietnam oil deals”,

<http://www.firstpost.com/world/india-must-be-wary-of-chinas-shadow-in-vietnam-oil-deals-110572.html>

³¹ <http://www.philstar.com/Article.aspx?articleId=738941&publicationSubCategoryId=63>